

Secrets d'estat

En alguns edificis oficials de Madrid han començat a empaquetar. És el preludi de l'alternança política que va sentenciar el 3-M. Dossiers i carpetes surten de calaixos i arxivadors on dormien tranquil·lament fins ara. Alguns van directament a la màquina de triturar paper.

Altres, s'apilen ordenadament en el fons de caixes de cartó a punt de ser transportades. És el "gran traslado". La cerimònia del tria i llença. En determinats despatxos alts càrrecs de l'administració socialista passen hores seleccionant papers que, després, voldran emportar-se a casa tot argumentant que formen part de "l'arxiu personal". Però no cal almar-se per la neteja, ni patir més del compte per la possible destrucció de documents importants. Fets com aquests succeïxen cada vegada que hi ha canvis importants a l'administració estatal, i tampoc no passa res. La maquineta continua funcionant. La seva inèrcia és molt més poderosa que els canvis d'orientació política. A més, des que es van popularitzar les màquines de trinxar paper, ja és molt difícil que apareguin documents amb vertaders secrets d'estat perduts en el fons d'algun arxiu. Perquè, com va dir fa uns dies Francisco Laina, l'últim

director de la seguretat de l'estat d'UCD en 1982, recordant quan va deixar el despatx als nois del PSOE "la realitat és que els secrets de veritat, les coses realment delicades no es posen mai per escrit, perquè corre el risc que se sàpiguen per moltes mesures que prenguis per evitar-ho".

Francisco Laina —home clau en la desactivació de la temptativa de *puchs* el 23-F— va tenir accés a molts secrets d'estat de l'època on governava UCD, dels anys de la transició, però mai no els va transformar en documents *top secret*. Quan va arribar el moment, coses tan delicades com els contactes que existien en altres països, la valoració dels comandaments policials o tots els temes relatius a les xarxes de confidents van ser transmises als seus successors només de forma oral. "Vaig tenir tres o quatre converses sense

embuts amb Rafael Vera i prou" —ha explicat recentment.

Ningú no ha descrit la cara que posava el futur secretari d'Estat per a Interior quan li explicaven totes aquestes coses ni tampoc si prenien notes, però és ben segur que devia posar unes orelles de pam en el moment que va sentir mencionar el tema dels fons reservats. Francisco Laina, el murri, ho va deixar per al final, per a l'última reunió, que va tenir lloc el mateix dia que cessava en el càrrec. "Li vaig explicar el funcionament

dels fons reservats —afirma— i li vaig fer a mans trenta milions de pessetes de la partida anual perquè pogués atendre algunes despeses fixes fins que arribessin els diners de l'any següent". Sabent el que va passar després amb els milions de l'estat per a operacions secretes —i que fins i tot han permès que Rafael Vera i tota la cúpula del Ministeri de l'Interior socialista conguessin per dins la presó d'Alcalá-Meco— costa molt poc imaginar que Vera, una vegada instal·lat, va dedicar-se de seguida a transformar el sistema de finances secretes, va demanar els calerons i va muntar un sistema de repartiment tan complicat i misteriós que fins i tot els jutges i fiscals més estudiosos de l'Audiencia Nacional no han arribat mai a aclarir-lo a fons.

I si els representants de la judicatura no han tret l'aigua clara de tot això fins ara, m'agradarà saber el que podran explicar el tàndem Juan Alberto Belloch-Margarita Robles a la gent que hagi d'ocupar els seus llocs.

Encara que, alguns burletes, que sempre n'hi ha, diuen que tal com van les coses, els màxims dirigents d'Interior, més que assajar el paperot que se'ls acosta seria millor que fessin com en les obres de teatre. És a dir, "fer mutis". ■

XAVIER VINADER

"L'alternança política després del 3-M comporta la neteja dels despatxos socialistes. Sembla difícil trobar algun document amb secrets d'estat amagat en un calaix."